

Γαβριήλ

Του Μητροπολίτη Ν. Ιωνίας, Φιλαδελφείας, Ηρακλείου & Χαλκηδόνος

Η ανάληψη από την Ελλάδα της ετήσιας Προεδρίας της Διεθνούς Συμμαχίας για τη Μνήμη του Ολοκαυτώματος (IHRA), ήτοι του μεγαλύτερου διακυβερνητικού οργανισμού παγκοσμίως, που ως αποστολή έχει τόσο την διαφύλαξη, την προάσπιση και την διατήρηση της μνήμης του Ολοκαυτώματος, όσο και την καταπολέμηση του αντισημιτισμού δίνει την ευκαιρία σε όλους μας να αναλογισθούμε για μία ακόμη φορά το μέγεθος της τραυματικής αυτής μνήμης, που στιγμάτισε καταλυτικά την ιστορία της Ευρώπης και ανέδειξε την υπέρτατη αξία της ανθρώπινης ζωής.

Η χώρα μας, που αποτελεί μέλος του IHRA ήδη από το 2005, αναλαμβάνει την προεδρία για πρώτη φορά στην ιστορία της Συμμαχίας, σε μία μάλιστα χρονιά ορόσημο για την ίδια, αφού φέτος συμπληρώνονται 200 χρόνια από την ιστορική έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης του 1821.

Η ευλογημένη αυτή σύμπτωση αποτελεί μία μοναδική στιγμή για την χώρα και τον λαό μας. Αποτελεί όμως εξίσου και μία σημαντική ευκαιρία να εμβαθύνουμε ως Έλληνες, να στοχασθούμε και να κατανοήσουμε καλύτερα τα δύο αυτά γεγονότα, που όχι μόνο προέβαλλαν τη σημασία και την αξία της συλλογικής ιστορικής μνήμης, αλλά και θεμελίωσαν στη σύγχρονη Ευρώπη τις ευαγγελικές αρετές της ειρήνης, της ενότητας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της δικαιοσύνης, της αλληλεγγύης, του διαλόγου, της αμοιβαίας κατανόησης, της κατάργησης των διακρίσεων και του σεβασμού των ιδιαιτεροτήτων.

Η ιστορική ή συλλογική μνήμη, σε αντίθεση με την ατομική που σβήνει στο πέρασμα του χρόνου, μένει αναλλοίωτη και διαχρονική, διατηρώντας ζωντανή την βιωμένη εμπειρία των ανθρώπων μέσα στην κοινωνία. Είναι επίσης ανεκτίμητη, διότι διαμορφώνει ταυτότητες και εκφράζει την συνεχή παρουσία του παρελθόντος στο παρόν. Έτσι, διδάσκει, καθοδηγεί και ενώνει. Οι λαοί που δεν έχουν μνήμη, δεν έχουν και μέλλον, αφού όποιος δεν θυμάται το παρελθόν του είναι καταδικασμένος να το ξαναζήσει.

Το τραγικό γεγονός του Ολοκαυτώματος, ήτοι η γενοκτονία των Εβραίων της Ευρώπης από το Γ΄ Ράιχ, δεν μπορεί να λησμονηθεί, ούτε βεβαίως να διαστρεβλωθεί. Διαστρέβλωση του Ολοκαυτώματος σημαίνει διαστρέβλωση της ιστορικής μνήμης, διαστρέβλωση της αλήθειας.

Άλλωστε, το Ολοκαύτωμα δεν αφορά μόνο τον Εβραϊκό λαό. Αφορά όλους τους λαούς της γης. Αφορά τον κάθε άνθρωπο ξεχωριστά πάνω στη γη, διότι η βία και η γενοκτονία αποτελούν την πιο ακραία μορφή μίσους. Ένα μίσος, που εκφράζεται μόνο από τον άνθρωπο και υπεύθυνος είναι αποκλειστικά και μόνο αυτός και η ασυδοσία του μεγάλου θείου δώρου της ελευθερίας του.

Το μίσος υποδηλώνει την απουσία του καλού, την απουσία της αγάπης, την απουσία του Θεού. Όταν όμως ο Θεός απουσιάζει από τη ζωή μας τότε τα αποτελέσματα είναι τραγικά όχι μόνο για τον ίδιο τον άνθρωπο, αλλά για ολόκληρη την κτίση.

Η παρουσία του ανθρώπου στον κόσμο χαρακτηρίζεται πολλές φορές ως μία διαρκής αναζήτηση της ναρκισσιδικής παντοδυναμίας της ύπαρξής του. Ο άνθρωπος επιδιώκει την αθανασία, επιδιώκει την παντοδυναμία και διεκδικεί να αντικαταστήσει τον Θεό ή ακόμη και να Τον αφανίσει. Έτσι, ο «Υπεράνθρωπος» του Νίτσε βρήκε την απόλυτη έκφρασή του στο πρόσωπο του Α. Χίτλερ.

Το Ολοκαύτωμα αποτελεί μία άσβεστη τραυματική μνήμη για ολόκληρη την ανθρωπότητα. Μας υπενθυμίζει τι πραγματικά συμβαίνει όταν ο άνθρωπος κυριεύεται από τα πάθη και τον εγωισμό του, όταν προσπαθεί να αντικαταστήσει τον Θεό, να ζήσει χωρίς Θεό, να ζήσει χωρίς αγάπη. Όταν όμως επιχειρεί να αφανίσει τον Θεό, αφανίζεται ο ίδιος.

Η καρδιά του Ευαγγελικού μηνύματος είναι η απροϋπόθετη αγάπη. Μία αγάπη δίχως όρια, δίχως περιορισμούς και διακρίσεις απέναντι σε οποιαδήποτε διαφορετικότητα. Έτσι, έναντι του μίσους και του εγωισμού, η Εκκλησία αντιπαραβάλλει την ταπείνωση και την θυσιαστική αγάπη. Μαρτυρεί την μοναδική αξία της κάθε ανθρώπινης ύπαρξης ως κατ' εικόνα του Θεού δημιουργίας και προβάλλει την υπέρτατη θυσία του Ιδρυτού Της, Ιησού Χριστού, που από άπειρη αγάπη σταυρώθηκε για όλους τους ανθρώπους, ανεξαρτήτως φύλου, χρώματος ή θρησκείας.

Συνεπώς, κάθε είδους ρατσισμός, πολύ δε περισσότερο ο αντισημιτισμός συνιστά μέγιστη απειλή για τον άνθρωπο, διότι αναιρεί τον ίδιο τον ορισμό του ανθρώπου, τον μετατρέπει σε αντικείμενο, τον απανθρωποποιεί, τον εκμηδενίζει και τον ακυρώνει.

Δεν μπορούμε να κλείνουμε πλέον άλλο τα μάτια. Δεν μπορούμε να μένουμε πλέον άλλο αδρανείς. Το Εβραϊκό Ολοκαύτωμα απετέλεσε μία από τις μελανότερες σελίδα στο διάβα της ανθρώπινης ιστορίας. Μία προσβολή του ανθρώπινου γένους απέναντι στην ίδια την θεία δημιουργία του. Μας άφησε όμως μία ιερή παρακαταθήκη γεμάτη συμβολισμούς και νοήματα. Ποτέ ξανά!

ΠΗΓΗ: [LIBERAL, 13.4.2021](#)